

Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Ķīmijterapijas un hematoloģijas klīnikā stacionēto mielomas slimnieku datu analīze

Daiga Auziņa^{1,2,4,5}, Sandra Lejniece^{1,2}, Jurijs Nazarovs^{3,5}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējā slimību katedra, Latvija

² Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca, Ķīmijterapijas un hematoloģijas klīnika, Latvija

³ Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca, Patoloģijas centrs, Latvija

⁴ Rīgas Stradiņa universitāte, Augusta Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts, Latvija

⁵ Rīgas Stradiņa universitāte, Doktorantūras studiju programma "Medicīna", Latvija

Ievads. Mieloma veido 10% no hematoloģiskām malignitātēm, un ir otrs biežākais hematoloģiskais audzējs pieaugušo populācijā un biežākais audzējs ar skeleta bojājumiem kā primāro lokalizāciju. Latvijā saslimstība ar multiplo mielomu ir 5 : 100 000 iedzīvotāju.

Darba mērķis. Apkopot datus par pirmreizējiem pacientiem ar multiplo mielomu Latvijā.

Materiāls un metodes. Retrospektīvā pētījumā tika iesaistīti 162 pacienti ar mielomas slimību (ar diagnozi C90.0 pēc SSK-10 klasifikatora) 3 gadu periodā (2007–2009), kas stājušies uzskaitē Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Ķīmijterapijas un hematoloģijas klīnikā. Dati tika apstrādāti ar *Microsoft Excel 2010* un *Graph Pad Prism 5*.

Rezultāti. Pētījumā tika iesaistīti 162 pacienti: 66 pacienti – 2007. gadā, 47 – 2008. gadā, 49 pacienti – 2009. gadā. No tiem 66 (41%) bija vīrieši un 96 (59%) sievietes. Pacientu vidējais vecums bija $67,49 \pm 9,02$ (48–85) gadi. Galvenās klīniskās sūdzības pacientiem bija par kaulu sāpēm (51%) un nespēku (25%). 12 pacientiem (7%) slimība tika diagnosticēta, veicot profilaktisku asins analīzi. Slimnieku sadalījums pēc stadijām (*Salmon-Djuri* klasifikācija): vislielāko īpatsvaru veido pacienti ar III stadiju – 90 (56%), ar II stadiju – 41 (25%), ar I stadiju – 31 (19%) pacients. Pēc ISS klasifikācijas (ietver sevī β_2 mikroglobulīna un albumīna līmeni): I stadija – 73 (45%), II stadija – 58 (36%), III stadija – 31 (19%) pacients. Vidējais M gradienta līmenis bija $32,42 \pm 23,42$ g/l (0–104), bet III stadijas slimniekiem tas palielinājās līdz $48,83 \pm 25,36$ g/l. Pēc imunoloģisko apakšklašu savstarpējā sadalījuma vislielāko īpatsvaru ar 66% veido IgG apakšklase, IgA – 16%, vieglo ķēžu jeb *Bence-Jones* mieloma tika konstatēta 14% pacientu. Lielai daļai pacientu – 105 (65%) – bija kaulu izmaiņas, III pakāpes kaulu bojājumi ar skriemeļu lūzumiem tika novēroti 68 (42%) pacientiem. Nieru mazspēju ($GF\dot{A} < 60$ ml/min/1,73m²) novēroja 77 (48%) pacientiem; 12 pacientiem bija nepieciešama hemodialīze. Ekstramedulāru izplatību novēroja trīs pacientiem.

Secinājumi. Vidējais pacientu vecums slimības diagnosticēšanas brīdī ir mazāks par literatūrā pieejamiem datiem (68 gadi vīriešiem un 70 gadi sievietēm). Mielomas slimība Latvijā 2007.–2009. gadā tika diagnosticēta vēlīnās stadijās – III stadija tika diagnosticēta 56%, 65% slimnieku bija kaulu bojājums un 48% nieru mazspēja slimības diagnosticēšanas brīdī.